

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3
W ŁAZISKACH GÓRNYCH**

Program na rok szkolny 2018/2019

Wstęp

Przemiany obyczajowe, specyfika okresu dorastania, rozluźnienie więzi rodzinnych i dostępność używek, wymuszają na środowisku szkolnym realizowanie działań wychowawczych i profilaktycznych oraz interwencyjnych wśród dzieci i młodzieży.

Podstawę programową stanowi idea prowadzenia takich działań profilaktycznych, które rozbudzają potrzebę osobistego rozwoju oraz pogłębiają umiejętności dokonywania właściwych wyborów i postępowania chroniącego zdrowie, zwłaszcza zdrowie psychiczne. Program uwzględnia oczekiwania rodziców w obrębie rozwijania świadomości emocjonalnej, pogłębiania umiejętności asertywnych i kształtowania postaw prospołecznych. Kładzie nacisk na realizację zadań z wykorzystaniem zasobów własnych, wzmacniających pozytywne czynniki chroniące w celu eliminowania zachowań ryzykownych.

- Czynniki chroniące – indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.
- Zachowania ryzykowne – rozumiane jako działania zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój (tj. sięganie po tytoń, alkohol, narkotyki lub inne substancje psychoaktywne, wejście w konflikt z prawem karnym, zachowania agresywne).

I

Naczelny cel wychowania i profilaktyki

Misją szkoły jest wychowanie rozumiane jako proces wspierania ucznia w jego rozwoju, dążący do osiągnięcia dojrzałości fizycznej, psychicznej (w tym emocjonalnej i intelektualnej), społecznej oraz duchowej.

Celem szkoły jest wychowanie człowieka zgodnie z przyjętym systemem wartości w duchu miłości, mądrości, dyscypliny i szacunku dla innych, wykazującego się twórczą postawą, umiejętnością komunikowania się na drodze do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i osiągania sukcesów, wrażliwego na potrzeby innych ludzi.

Misją szkoły są też działania profilaktyczne rozumiane jako kompensowanie niedostatków wychowania w obszarach wspierania, ograniczania i wzmacniania:

- wspierania i radzenia sobie z trudnościami różnego rodzaju
- ograniczania i likwidowania czynników ryzyka
- wzmacniania zasobów własnych i czynników chroniących.

II

Główne wartości wychowawcze

1. Poszanowanie wartości życia i godności osobistej człowieka.
2. Rozwijanie poczucia przynależności do rodziny, narodu z poszanowaniem dla odmienność kultury, języka.
3. Pielęgnowanie wartości nadrzędnych tj. kultury, języka, tradycji narodowych, obyczajów, dóbr osobistych.
4. Podejmowanie zadań w celu pogłębiania wiedzy, rozwijania zdolności i umiejętności.
5. Wyrabianie zamiłowania do nauki, pracy, zdobywania celów i podnoszenia aspiracji życiowych.
6. Budowanie odpowiedzialności za podejmowane decyzje i świadomości ich konsekwencji.
7. Kształtowanie postaw prospołecznych sprzyjających aktywnemu współuczestnictwu w życiu społecznym.
8. Współodczuwanie i uwrażliwienie na dobro, piękno, radość i potrzeby innych (w tym potrzeby przyrody i zwierząt).
9. Afirmacja zdrowia i życia bez używek.

III

Główne cele profilaktyczne

1. Promowanie zdrowego stylu życia i ochrona uczniów przed zagrożeniami:
  - propagowanie aktywnego wypoczynku
  - dostarczanie wiedzy na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu, nikotyny, narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych)
  - uświadamianie niebezpieczeństw w niewłaściwym korzystaniu z Internetu.
2. Kształtowanie umiejętności bezpiecznego funkcjonowania w szkole i poza szkołą:
  - zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami pracowni i obowiązkami uczniowskimi
  - sporządzenie kontraktu klasowego
  - co to jest przemoc? gdzie i jak szukać pomocy? rodzaje przemocy w tym mobbing, stalking
  - ćwiczenia właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia pożarem, wypadkiem z udziałem pieszego.
3. Poznanie siebie i nabywanie umiejętności porozumiewania się z innymi:
  - zajęcia z autoprezentacji i integracji grupowej
  - warsztaty asertywności
  - style uczenia się – kwestionariusz predyspozycji.
4. Kształtowanie właściwej hierarchii wartości:
  - ochrona zdrowia – zdrowe odżywanie, wypoczynek, pielęgnacja, trening mózgu
  - historia i tradycje naszej szkoły, postać Mikołaja Kopernika, jego wkład w rozwój nauki
  - wdrażanie do samooceny (kultura języka, stroju, zachowania)
  - kształtowanie opinii podkreślających pozytywne cechy drugiego człowieka
  - współodpowiedzialność za własną klasę, grupę, rodzinę, wyrabianie poczucia sprawstwa
  - promowanie wśród uczniów idei życia bez nałogów
  - zapoznanie z formami pomocy osobom uzależnionym.

IV

Model absolwenta

Model absolwenta został opracowany w oparciu o diagnozę potrzeb wśród rodziców i uczniów.

Staramy się wychować i wykształcić młodego człowieka:

1. wyposażonego w rzetelną wiedzę i umiejętność wykorzystywania posiadanych wiadomości do rozwiązywania problemów życiowych
2. społecznie aktywnego, tolerancyjnego, wrażliwego na potrzeby drugiego człowieka
3. znającego zasady obowiązujące w społeczeństwach demokratycznych z poszanowaniem praw człowieka
4. odpowiedzialnego za podejmowane decyzje
5. cechującego się wysoką kulturą osobistą
6. szanującego tradycje i kulturę własnego narodu, a także innych kultur
7. utożsamianie się z sylwetką patrona szkoły.

V

Treści wychowawcze dla poszczególnych sfer

1. Sfera fizyczna

Uczeń:

- troszczy się o swój rozwój fizyczny
- zna zasady higieny osobistej i stosuje je w praktyce
- stosuje różne formy aktywności służące zdrowiu
- rozpoznaje sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu
- określa i stosuje zasady prawidłowego żywienia
- rozróżnia czynniki pozytywne i negatywne wpływające na zdrowie fizyczne
- dostrzega zmiany zachodzące w swoim ciele w okresie dojrzewania, uczy się akceptacji swojego ciała.

2. Sfera psychiczna

Uczeń:

- rozwija swoje zainteresowania, ma poczucie własnej wartości
- rozpoznaje emocje i nazywa uczucia
- określa źródła stresu, potrafi radzić sobie w sytuacjach stresowych
- potrafi wymienić substancje, które mają wpływ na układ nerwowy i mogą

prowadzić do uzależnienia

- ma wiedzę, gdzie szukać pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych
- zna zagrożenia płynące z sieci
- rozpoznaje sytuacje wyzwalające negatywne reakcje i ma poczucie empatii rówieśniczej.

3. Sfera społeczna

Uczeń:

- podejmuje role społeczne
- jest odpowiedzialny za swoje zachowania
- potrafi współpracować w grupie rówieśniczej i społecznej
- odpowiedzialnie reaguje na sytuacje zagrożenia (agresji, przemocy)
- prezentuje zachowania akceptowalne społecznie
- godnie reprezentuje szkołę w środowisku
- bierze udział w konkursach i akcjach charytatywnych.

4. Sfera duchowa

Uczeń:

- prezentuje postawę uczciwości, wiarygodności, szacunku dla innych
- wyraża postawę obywatelską, patriotyczną
- kieruje się uniwersalnymi wartościami jak: dobro, piękno, miłość, szacunek
- identyfikuje się ze swoją rodziną, miastem, krajem
- zdobywa wiedzę na temat religii, kultury, nie wstydzi się wiary
- dba o honor szkoły
- rozpowszechnia wiedzę na temat patrona szkoły.

VI

Dokumentacja wychowawcy klasy

1. Dziennik elektroniczny.
2. Klasowy rozkład zagadnień do realizacji podczas godziny wychowawczej dostosowywany do potrzeb bieżących klasy.
3. Dane kontaktowe rodziców/ prawnych opiekunów.
4. Zebrania z rodzicami – tematyka spotkań, lista obecności rodziców, protokoły spotkań.
5. Potwierdzenie zapoznania się rodziców z dokumentami szkoły: Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny.

6. Informacje o przewidywanych ocenach śródrocznych i rocznych.
7. Rozliczenie finansowe wycieczek, wpłat na RR.
8. Bieżąca dokumentacja klasy (karta wycieczki, usprawiedliwienia, zwolnienia).

VII

Procedury

Procedury postępowania nauczycieli w wyjątkowych sytuacjach znajdują się w osobnych teczkach znajdujących się w pokoju nauczycielskim, gabinecie pedagogicznym.

VIII

Obyczaje szkolne

1. Obchody rocznicowe, święta oraz wydarzenia związane z obyczajowością szkoły.

Miesiąc	Uroczystość/ wydarzenie
wrzesień	1. Rozpoczęcie roku szkolnego. 2. Pasowanie na ucznia, chrzest klas VII.
październik	1. Dzień Edukacji Narodowej.
listopad	1. Święto Odzyskania Niepodległości.
grudzień	1. Mikołajki oraz pokaz talentów szkoły. 2. Jasełka bożonarodzeniowe.
styczeń	1. Podsumowanie I semestru.
kwiecień	1. Dzień Trzeźwości. 2. Egzaminy zewnętrzne.
maj	1. Święto Konstytucji 3 Maja.
czerwiec	1. Święto szkoły. 2. Europejski Dzień sportu. 3. Pożegnanie absolwentów. 4. Uroczyste zakończenie roku szkolnego.
Wydarzenia związane z patronem szkoły	1. Sztab Kopernik podczas Finału WOŚP 2. Miejski konkurs wiedzy „Młodzi Kopernicy” 3. Noc w Koperniku

2. Konkursy
  - a) przedmiotowe szkolne,
  - b) przedmiotowe międzyszkolne, wojewódzkie, ogólnopolskie,
  - c) tematyczne – wewnątrzszkolne.

3. Wystawy prac artystycznych uczniów.
4. Gazetki klasowe.
5. Prezentacja twórczości artystycznej uczniów.

IX

Zasady współpracy z rodzicami

Rodzice / prawni opiekunowie:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- współdecydują o budowaniu sylwetki absolwenta,
- biorą udział w zebraniach i szkoleniach dla rodziców,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- rodzice współpracują z wychowawcą klasy, innymi nauczycielami, psychologiem i pedagogiem szkolnym w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponują im pozytywne formy wypoczynku,
- aktywnie wspierają uczniów w realizacji zadań i uroczystości szkolnych wg kalendarza.

X

Zasady funkcjonowania i zadania Samorządu Uczniowskiego

Samorząd Szkolny:

- jest animatorem, inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów na terenie szkoły i w środowisku lokalnym,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec Dyrekcji i Grona Pedagogicznego,
- angażuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły,
- inicjuje działania dotyczące pomocy dla potrzebujących,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- bierze udział w realizowaniu zadań profilaktycznych.

XI

Strategia ewaluacyjna programu

Ewaluacja bieżąca i końcoworoczna pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań profilaktycznych, ewentualne zmodyfikowanie metod pracy oraz uaktualnienie kalendarza zajęć.

XII

Ewaluacja bieżąca

1. Ocena sposobu bieżącej realizacji harmonogramu działań profilaktycznych
  - analiza kalendarza działań profilaktycznych
  - analiza wpisów do dziennika, bieżących opisów podejmowanych działań oraz innej dokumentacji
2. Bieżąca analiza efektów podejmowanych działań
  - obserwacja zachowań uczniów
  - obserwacja aktywności uczniów
  - dyskusje z uczniami i z rodzicami
  - analiza frekwencji

XIII

Ewaluacja końcoworoczna

1. Ocena sposobu realizacji harmonogramu działań profilaktycznych, czy zrealizowano zamierzone działania.
2. Ocena efektów realizacji działań profilaktycznych:
  - ankieta, sprawdzająca wiedzę uczniów z zakresu szkodliwości używek (porównanie wyników z początku i końca roku szkolnego)
  - dyskusja panelowa
  - analiza wskaźników, świadczących o sięganiu po używki i występowaniu zachowań agresywnych (ocena nieodpowiednia zachowania, „Upomnienia”, „Nagany”, inne)

- analiza informacji zwrotnych, udzielanych przez nauczycieli, dotyczących atrakcyjności i skuteczności podejmowanych działań profilaktyki
- analiza ustnego sprawozdania lidera zespołu wychowawczego z realizacji tematów programu wychowawczego
- analiza frekwencji i aktywności uczniów, rodziców i nauczycieli w przeprowadzonych uroczystościach, wynikających z kalendarza działań profilaktycznych, i innych działaniach profilaktycznych
- ocena informacji zwrotnych, dotyczących współpracy z instytucjami wspomagającymi
- ocena skuteczności pilotażu indywidualnych przypadków uczniów, zagrożonych uzależnieniem
- analiza informacji zwrotnych, zebranych podczas czerwcowych spotkań z rodzicami, dotyczących atrakcyjności i skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych.